

KLONY ÚTOČIA!

BEZPEČNOSŤ V BYTOVÝCH DOMOCH JE OHROZENÁ

www.rys.sk

Nie, nehovoríme o útoku klonov z vesmíru ale o prevenčii kriminality v bytových domoch na Slovensku a najmä v Bratislave. Prevencia kriminality je tu vo veľkej miere založená na technickom riešení kontroly vstupu osôb do spoločných priestorov domu pomocou elektronických prístupových systémov. Tieto systémy často využívajú na odblokovanie vchodových dverí Dallas (DEK) klúče (iButton technológia). Kým v roku 2002 pri uvádzaní prístupových systémov do hromadnej bytovej výstavby patril tento typ identifikátora k jedným z bezpečných a nebolo také jednoduché vyrobiť jeho kópiu, dnes to už pravda nie je. Čoraz častejšie sa u správcov a zástupcov bytových domov stretávame s problémom používania kópií elektronických klúčov alebo „klonov“, ako sa tieto duplikáty nazývajú. V praxi to znamená priame ohrozenie základného princípu bezpečnosti v bytovom dome.

PRÍČINY KOPÍROVANIA

Existuje niekoľko dôvodov, prečo sa „klony“ dostali na nás trh. Prvým je **vývoj bezpečnostných technológií**. To, čo bolo pred dvanásťmi rokmi bezpečné, je dnes už prekonané a stále sú vyvíjané nové zložitejšie prvky s vyššou dátovou ochranou. Takému trendu sa jednoducho nedá ubrániť a je potrebné chápať, že aj v oblasti situačnej prevencie kriminality v bytových domoch vznikajú viaceré úrovne ochrany pred vstupom do objektu. Typ najčastejšie používaného identifikátora však neobsahuje také prvky, ktoré by ho v súčasnosti dokázali ochrániť pred kopírovaním.

Druhým dôvodom sú **osoby, ktoré sa rôznymi špekulatívnymi spôsobmi snažia dostať do bytového domu**. Tento problém je viditeľnejší v domoch s neprispôsobivými obyvateľmi a tam, kde sa nachádza vysoký podiel prenajímaných bytov a o „čiernych“ nájomníkov nie je nádza. Často ani sám prenájmateľ bytu nemá prehľad o tom, kolko ľudí jeho byt naozaj užíva. Ak si je však prenájmateľ tejto skutočnosti vedomý, je na spoločenstve vlastníkov alebo správcovi domu, aby problém za pomoci právnych nástrojov riešili.

V záujme zachovanie objektivity, musíme priznať, že tretím dôvodom kopírovania DEK klúčov je **zlyhanie organizačnej správy prístupového systému**. Bohužiaľ, sami správcovia a zástupcovia bytových domov môžu svojím neprístupným postojom, neochotou, neposkytovaním informácií či nes-

ANTIKLON OCHRÁNI PRÍSTUPOVÝ SYSTÉM A INFORMAČNÝ displej POMÔŽE PRI ZLOŽITEJ KOMUNIKÁCII

bezpečnébývanie
projekt

chopnosťou zabezpečiť kvalitné služby zo strany správcov databáz nepriamo donútiť majiteľov bytov a nájomníkov obchádzať stanovené pravidlá a hľadať alternatívy, ako sa dostať rýchlo a bez obstrukcií k ďalším elektronickým klúčom. Maloobchodná cena originálneho Dallas (DEK) klúča je v súčasnosti najnižšia, aká sa na našom trhu vyskytowała a aj v porovnaní s cenou klonu s istotou vyhŕavia. Problem teda nie je vo vysokej cene originálnych DEK klúčov, ale v ľuďoch a v zlom organizačnom riešení správy prístupového systému.

DÔSLEDOK KOPÍROVANIA

Zásadný problém, ktorý kopírovanie spôsobuje, je znižovanie bezpečnosti v bytovom dome, nárast neoprávnených vstupov a anonymity, zvyšovanie neprehľadnosti používaných klúčov, nepresnosti záznamov o ich užívateľoch a s tým súvisiaca postupná strata kontroly nad systémom. No a samozrejme, keď si to všetko zrátame, tak zistíme, že financie investované do bezpečnosti sa strácajú a systém ako taký prestáva mať opodstatnenie a dôveru obyvateľov bytových domov. Kopírovanie elektronických klúčov navyše nie je nelegálne. Momentálne je chápané rovnako ako kopírovanie akýchkoľvek iných klúčov. Záleží iba na majiteľovi originálneho klúča, aby bol čestný, obozretný a zabránil jeho zneužitiu.

RIEŠENIA

Všetky uvedené problémy a ich následky sú riešiteľné. Každý dom si však najskôr musí individuálne posúdiť svoju situáciu a zistiť, aké dôvody vedú obyvateľov domu k vyhľadávaniu a používaniu kopírovaných klúčov. Následne nato môže spoločenstvo vlastníkov alebo správca domu prijať technické, organizačné a prípadne aj právne opatrenia, ktoré krok za krokom napravia spôsobené škody.

AKO ROZPOZNAŤ ORIGINÁL OD KLONU?

Klon je neoriginálny elektronický čip, ktorý má prepisovateľnú pamäť pre 16-miestne identifikačné číslo. KLON nemá vygravírované alfanumerické identifikačné číslo!

Originálny iButton® čip má vygravírované nasledovné údaje:

- označenie a logotypy iButton® (alebo Dallas) a 1-Wire®
- alfanumerické identifikačné číslo
- presné typové označenie DS1990R#F5
- dátum výroby a typ pamäte

TECHNICKÉ RIEŠENIE - ANTIKLON

Technické riešenie problému kopírovaných DEK klúčov sa volá ANTIKLON. Jedná sa o malé unikátne zariadenie svojho druhu na trhu, ktoré je možné doplniť do existujúceho prístupového systému. ANTIKLON je schopný rozpoznať kópiu DEK klúča a následne zablokovat jeho oprávnenie. V praxi to znamená, že ak niekto priloží kópiu klúča k dotykovej ploche, dvere sa neotvoria. Ovela vyššiu účinnosť dosahuje ANTIKLON v prístupových systémoch so záznamom udalostí, pretože je možné s pomocou analytických funkcií istiť, či sú vôbec v systéme kópie používané a teda, či je potrebné prijímať opatrenia na ich eliminovanie. Bez záznamu udalostí je prakticky nemožné zistiť, či sú kópie v dome používané, kolko ich asi je a ktoré klúče boli skopírované. Ich odhalenie sa potom stáva vecou náhody.

Pokiaľ chcete dosiahnuť ešte vyššiu bezpečnosť, riešením je kompletnej zámena prístupového systému za taký systém, ktorý využíva technológie poskytujúce vyššiu ochranu pred kopírovaním. Sem patria napr. bezkontaktné systémy s technológiu MIFARE DESFire EV1, ktorá ponúka nielen identifikáciu, ale aj autentifikáciu užívateľa. Zároveň je to technológia, ktorej bezpečnosť je v súčasnosti neprekonaná. Otázkou zostáva, aká vysoká bezpečnosť prináleží na vstupné dvere do bytového domu, aké finančné prostriedky je správne investovať a aké kritéria musí systém spĺňať.

► ANTIKLON sa vyrába vo verziach pre operačné jednotky:
• UNI SIET
• UNI SIET DUO
• RAK

AKO POSTUPOVAT POKIAĽ CHCETE ZABRÁNIŤ POUŽÍVANIU KÓPII DEK KLÚČOV V PRÍSTUPOVOM SYSTÉME?

1. používanie prístupového systému so záznamom udalostí
2. vykonanie inventúry identifikátorov a analýza používania klonov
3. komunikácia s obyvateľmi domu a poskytovanie adresných informácií prostredníctvom displeja
4. prijatie domového poriadku a nových nájomných zmlúv s dodatkom o zákaze kopírovania DEK klúčov
5. inštalácia antiklonu do prístupového systému
6. výmena prístupového systému za systém s vyšším stupňom ochrany identifikačných prvkov (odporúčaná technologická MIFARE DESFire EV1)

▲ Informačný displej je v praxi overený komunikačný nástroj, inštalovaný vo viacerých bytových domoch.

ORGANIZAČNÉ RIEŠENIE – SPRÁVA SYSTÉMU A INFORMAČNÝ DISPLEJ

Organizačné riešenie vidíme v spravovaní databáz prístupových systémov priamo zástupcami bytových domov. Technické nástroje na správu sú dostupné a ľahko zvládnuteľné. Pre správcov bytových domov pripravujeme školenia a technickú podporu zdarma. Ďalej je nevyhnutné využívať okrem prístupového systému aj iné nástroje, ako je domový poriadok alebo nájomné zmluvy, ktoré by obsahovali ustanovenia upravujúce pravidlá používania elektronických klúčov, vrátane zákazu ich kopírovania.

Novým prvkom ulahčujúcim komunikáciu v prostredí bytového domu je informačný displej. Je ideálnym riešením pre rýchle zverejňovanie dôležitých informácií a užitočná pomôcka pri inventúre identifikátorov a odhalovaní kópií DEK klúčov. Umožňuje nastavenie varovania pre konkrétné číslo DEK klúča. Ak sa zistí, že dané identifikačné číslo bolo skopírované, môže byť na to jeho majiteľ a zároveň aj neoprávnený držiteľ opakovane upozorňovaný, vždy pri vstupe alebo výstupe z bytového domu. Až následnou osobnou komunikáciou je možné pristúpiť k obstrukciám a napokon aj k zablokovaniu DEK klúča v systéme.

Kopírovanie elektronických klúčov je vážny problém, ale ak existuje ochota zo strany zástupcov a správcu bytového domu, riešenie sa nájde aj bez zvýšených investícií do zmeny systému. Napriek „klonom“ stále platí, že systém využívajúci elektronické klúče je neporovnatelne bezpečnejší a finančne výhodnejší ako mechanické uzamykanie.

Text a foto : Marcela Beňušková, Peter Grečko

Martinčekova 3, 821 09 Bratislava 2,
tel: 02-53412923, email: rys@rys.sk

www.rys.sk
www.bezpecnebyvanie.sk

